

Store Jyndovn

En langdysse fra bondestenalderen

Store Jyndovn, som ligger lidt syd for Hovborg, er fra Bondestenalderen omkring år 3500 f.v.t.

Store Jyndovn bliver også kaldt Æ sture Jyndovn, som er et ældre jysk navn for storstensgrave. Det betyder Kæmpernes bageovn, da man førhen troede at det var kæmper, der havde sat stenene der.

I bondestenalderen var det danske landskab dækket af store skove. Hist og her var der ryddet små områder, hvor bønderne kunne dyrke jorden og bygge deres landsbyer og begrave deres døde i dysserne.

En dysse er en grav, som kan bestå af flere gravkamre. En rund dysse havde kun et gravkammer, men en langdysse kunne have flere gravkamre.

Et dyssekammer var i begyndelsen lille og kisteformet, kun beregnet til en person. Senere lavede man dem større og med en lille gang, så de kunne bruges til flere begravelser.

Store Jyndovn var 117 meter lang og 8 meter bred. Den længste langdysse i Danmark var 185 meter. I dag kan man se 62 af de oprindelige 180 randsten. I den ene ende af langdyssen kan man se et gravkammer, med en dæksten der måler 3 meter på tværs. Der har været flere kamre, men de er alle brudt op i begyndelsen af 1800 tallet. I 1841 blev Store Jyndovn og flere andre dysser i området fredet.

Dysserne blev bygget til de ledende folk. De blev begravet med nogle af deres ejendele. Man har fundet stridsøkser, ravkæder og lerkar i disse grave.

Dysserne blev ikke kun brugt som gravsteder, men markerede også grænsen for en landsbys område.